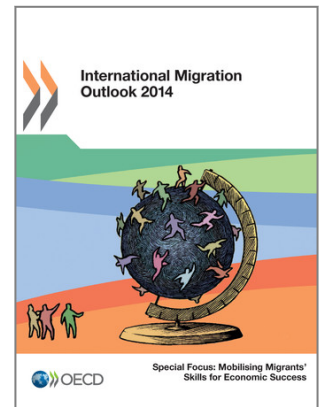

OECD *Multilingual Summaries* International Migration Outlook 2014

Summary in Greek

Read the full book on: 10.1787/migr_outlook-2014-en

Προοπτικές διεθνούς μετανάστευσης 2014

Περίληψη στα ελληνικά

Κύριες εξελίξεις

Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία για το 2013, οι ροές μόνιμης μετανάστευσης προς τον ΟΟΣΑ άρχισαν να σημειώνουν εκ νέου άνοδο. Συγκεκριμένα, σε σύγκριση με το 2012, αυξήθηκαν ελαφρώς κατά 1,1% φτάνοντας τα 4 περίπου εκατομμύρια νέους μόνιμους μετανάστες. Η μικρή αυτή αύξηση είναι απόρροια των αντικρουόμενων εξελίξεων σε ορισμένες κύριες χώρες υποδοχής μεταναστών. Η μετανάστευση προς τη Γερμανία κατέγραψε διψήφια αύξηση, την τέταρτη συνεχόμενη ετήσια αύξηση. Αντίθετα, σε ορισμένες κύριες χώρες υποδοχής η μετανάστευση μειώθηκε, κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες, την Ιταλία, την Πορτογαλία και την Ισπανία. Η καθαρή μετανάστευση είναι πολύ χαμηλότερη από τα πριν από την κρίση επίπεδα, όμως παραμένει θετική στις περισσότερες χώρες του ΟΟΣΑ. Αξιοσημείωτες εξαιρέσεις είναι το Μεξικό, η Ισλανδία και η Ιρλανδία.

Η ανοδική πορεία της μόνιμης μετανάστευσης οφείλεται κυρίως στην αύξηση της μετανάστευσης στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των ατόμων κατά 10% το 2012. Στις χώρες του ΟΟΣΑ, το μεγαλύτερο μέρος της μετανάστευσης αυτής οφείλεται στη μετακίνηση των ατόμων μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Το 2012, και για πρώτη φορά, αυτού του είδους οι μετακινήσεις στο εσωτερικό της Ευρώπης έφτασαν στα επίπεδα της νόμιμης μετανάστευσης από χώρες εκτός Ευρώπης. Η Γερμανία ήταν ο σημαντικότερος προορισμός, καθώς δέχθηκε σχεδόν το ένα τρίτο των ελεύθερα διακινούμενων μεταναστών.

Συνολικά, εντούτοις, η οικογενειακή μετανάστευση εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο μέρος των μεταναστευτικών ροών προς τις χώρες του ΟΟΣΑ, αν και μειώνεται από το 2008. Το 2012 κατέγραψε πτώση κατά 1,7% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, κυρίως λόγω της μείωσής της στην Ισπανία, την Ιταλία, τις Ηνωμένες Πολιτείες, το Ηνωμένο Βασίλειο και το Βέλγιο. Η μετανάστευση εργαζομένων ακολούθησε επίσης συνεχή πτωτική τάση από την οικονομική κρίση και έπειτα και μειώθηκε κατά 12% το 2012. Η πτώση ήταν ιδιαίτερα αισθητή στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) όπου η μετανάστευση εργαζομένων μειώθηκε κατά σχεδόν 40% μεταξύ του 2007 και του 2012. Ως αποτέλεσμα, για πρώτη φορά το 2012, η νόμιμη μόνιμη μετανάστευση από τρίτες χώρες προς την Ευρώπη ήταν ελαφρώς χαμηλότερη από τη νόμιμη μόνιμη μετανάστευση προς τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Το 2012, σε αντίθεση με τη μόνιμη μετανάστευση, οι ροές προσωρινής μετανάστευσης έφτασαν τα 1,9 εκατομμύρια παραμένοντας χαμηλότερες από το μέγιστο των 2,5 εκατομμυρίων που σημειώθηκε το 2007.

Η σύρραξη στη Συρία συνέβαλε στην αύξηση των αιτημάτων ασύλου κατά 20% το 2013, που έφτασαν τις 560.000. Στη Γερμανία ο αριθμός των αιτημάτων ασύλου αυξήθηκε για έκτο συνεχόμενο έτος φτάνοντας τα 110.000, καθιστώντας τη χώρα την κυριότερη χώρα υποδοχής παγκοσμίως. Ακολουθούσαν οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Γαλλία, η Σουηδία και η Τουρκία. Ως ποσοστό του πληθυσμού της, η Σουηδία δέχθηκε τους περισσότερους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο.

Ιδιαίτερη προσοχή, στα πλαίσια χάραξης πολιτικής, δίνεται στους διεθνείς φοιτητές σε πολλές χώρες του ΟΟΣΑ. Παγκοσμίως, 4,5 εκατομμύρια φοιτητές είχαν εγγραφεί σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

εκτός της χώρας ιθαγένειας το 2012, και το 75% εξ αυτών σπούδαζαν σε χώρες του ΟΟΣΑ. Το ποσοστό αυτό έχει παραμείνει σχεδόν αμετάβλητο κατά τα πρόσφατα έτη, αν και ο ρυθμός αύξησής του μειώνεται. Το 2012 ο αριθμός των διεθνών φοιτητών στις χώρες του ΟΟΣΑ αυξήθηκε μόνο κατά 3% και ήταν πολύ χαμηλότερος από το μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης της περιόδου 2000-2005 (8%) και 2005-2011 (6%).

Επενδύοντας στην ένταξη των μεταναστών στην αγορά εργασίας

Ο ρόλος που διαδραματίζουν οι μετανάστες πρώτης και δεύτερης γενιάς στο εργατικό δυναμικό ενισχύεται. Στις χώρες οι οποίες κατοικήθηκαν από μετανάστες, όπως η Αυστραλία, ο Καναδάς, η Νέα Ζηλανδία και οι Ηνωμένες Πολιτείες, καθώς και στη Δυτική Ευρώπη, οι μετανάστες είναι μακροχρόνια εγκατεστημένοι. Αλλού, για παράδειγμα στη Νότια Ευρώπη, η παρουσία τους στο εκπαιδευτικό σύστημα και την αγορά εργασίας είναι σχετικά πρόσφατη αλλά αυξάνεται.

Η ένταξη των μεταναστών και των οικογενειών τους συνιστά κύρια προτεραιότητα πολιτικής σε πολλές χώρες του ΟΟΣΑ εδώ και τουλάχιστον 15 έτη. Η σημαντικότερη πρόκληση ίσως είναι η πλήρης αξιοποίηση των δεξιοτήτων των μεταναστών. Προς αυτό το σκοπό μπορούν να βοηθήσουν οι ακόλουθες πολιτικές:

- Ευρύτερη διάθεση των πληροφοριών σχετικά με τα προσόντα που αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή και βελτίωση της διαδικασίας αναγνώρισής τους•
- Διασφάλιση της πρόσβασης των μεταναστών σε ενεργητικά προγράμματα για την αγορά εργασίας και της ωφέλειάς τους από αυτά•
- Δυνατότητα απευθείας επαφής των μεταναστών με τους εργοδότες•
- Παροχή στα παιδιά των μεταναστών υψηλής ποιότητας νηπιακής εκπαίδευσης και φροντίδας• και
- Παροχή γλωσσικής κατάρτισης προσαρμοσμένης στις δεξιότητες των μεταναστών.

Αναπτύσσοντας «έξυπνα» συστήματα διαχείρισης της μετανάστευσης εργαζομένων

Μολονότι η ανεργία παραμένει υψηλή στις χώρες του ΟΟΣΑ, η μετανάστευση μπορεί να συμβάλει στην κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας και στην ώθηση της οικονομικής ανάπτυξης. Η δυνατότητα αυτή διαφέρει πολύ από χώρα σε χώρα, όμως είναι κοινή η φιλοδοξία να δημιουργηθούν οι συνθήκες για την «καλύτερη» μετανάστευση εργαζομένων, ιδιαίτερα υπό συνθήκες αυστηρού δημόσιου ελέγχου.

Η πολιτική για τη μετανάστευση εργαζομένων μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να επιτευχθούν διαφορετικοί και μερικές φορές αντικρουόμενοι στόχοι. Σε αυτούς συγκαταλέγονται ενδεχομένως η κάλυψη των βραχυπρόθεσμων αναγκών της αγοράς εργασίας και η συμβολή στη μακροπρόθεσμη αύξηση του πληθυσμού και του εργατικού δυναμικού. Ίσως να υφίστανται και ευρύτεροι στόχοι οικονομικής ανάπτυξης σε τομείς όπως οι επενδύσεις και το εμπόριο, η καινοτομία και η παραγωγικότητα και η αναπτυξιακή συνεργασία. Η στάθμιση των στόχων συνεπάγεται συμβιβασμούς, και οι φορείς χάραξης πολιτικής σε διαφορετικούς τομείς θα πρέπει να συνεργαστούν για να εξασφαλίσουν τη συνεκτικότητα μεταξύ των διαφορετικών προσεγγίσεων.

Ένα ευρύ φάσμα εργαλείων μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να εξασφαλιστεί ότι η μετανάστευση εργαζομένων επιτυγχάνει τους στόχους πολιτικής. Τα εν λόγω εργαλεία ποικίλλουν από αριθμητικά όρια στη μετανάστευση έως την επιλογή των μελλοντικών μεταναστών με βάση ένα σύστημα μορίων και πολλά άλλα. Κατά την εφαρμογή των εν λόγω εργαλείων είναι σημαντική η ευελιξία για την ανάπτυξη ενός δυναμικού και δραστικού συστήματος διαχείρισης. Για να ενισχυθεί ο ρόλος της μετανάστευσης εργαζομένων στην κάλυψη των σημερινών και των αυριανών αναγκών σε δεξιότητες, μπορούν να χρησιμοποιηθούν διάφορες πολιτικές:

- Ανάπτυξη ενός σαφούς πλαισίου για τη μετανάστευση εργαζομένων•
- Δημιουργία ενός ευρέος συνόλου εργαλείων πολιτικής για την επίτευξη διαφορετικών στόχων•
- Βελτίωση της διαχείρισης των κριτηρίων εισδοχής και υιοθέτηση μίας δυναμικής διαχείρισης της μετανάστευσης• και
- Εκσυγχρονισμός της υποδομής υπηρεσιών.

Βασικά στοιχεία

- Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία, οι ροές μόνιμης μετανάστευσης προς τις χώρες του ΟΟΣΑ αυξήθηκαν κατά περίπου 1% το 2013 σε σύγκριση με το 2012, όμως μειώθηκαν κατά 0,8% το 2012 σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.
- Η μετανάστευση εργαζομένων ακολουθεί συνεχή πτωτική τάση από την έναρξη της οικονομικής κρίσης και μειώθηκε κατά 12% το 2012. Αντίθετα, η μετανάστευση που συντελείται στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των ατόμων αυξήθηκε κατά 10%.
- Οι αιτήσεις ασύλου αυξήθηκαν κατά 20% το 2013 σε σύγκριση με το 2012.
- Παγκοσμίως, ο αριθμός των φοιτητών που είχαν εγγραφεί σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εκτός της χώρας ιθαγένειας υπερδιπλασιάστηκε από το 2000 φτάνοντας στα 4,5 εκατομμύρια το 2012, και το 75% εξ αυτών σπούδαζαν σε χώρες του ΟΟΣΑ.
- Με λίγο περισσότερους από μισό εκατομμύριο απόδημους, η Κίνα αντιπροσώπευε σχεδόν το 10% όλων των ροών το 2012, ακολουθούμενη από τη Ρουμανία (5,6%) και την Πολωνία (5,4%).
- Ο αριθμός των μεταναστών στον ΟΟΣΑ υπερβαίνει τα 115 εκατομμύρια, περίπου το 10% του συνολικού πληθυσμού.
- Το 2012 περίπου το 12,5% όλων των δεκαπεντάχρονων είχαν δυο αλλοδαπούς γονείς, δηλαδή 50% περισσότεροι από ό,τι την περασμένη δεκαετία. Η ένταξή τους, ιδιαίτερα των νέων των οποίων οι γονείς έχουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, συνιστά αιτία προβληματισμού.
- Η κρίση έπληξε τους μετανάστες δυσανάλογα: από τα 15 εκατομμύρια επιπρόσθετους ανέργους στον ΟΟΣΑ από το 2007 και έπειτα περίπου ένας στους πέντε έχει γεννηθεί στην αλλοδαπή.
- Παρά την κρίση, οι περισσότεροι μετανάστες εργάζονται. Κατά μέσο όρο, το ποσοστό των μεταναστών με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο που εργάζονται (54,1%) είναι υψηλότερο από αυτό των γηγενών (52,6%).
- Αντίθετα, οι μετανάστες με τριτοβάθμια εκπαίδευση έχουν λιγότερες πιθανότητες να εργάζονται από ό,τι οι γηγενείς (77% έναντι 84%). Και όταν εργάζονται, έχουν 50% περισσότερες πιθανότητες να διαθέτουν υψηλότερα προσόντα από αυτά που απαιτεί η θέση στην οποία απασχολούνται.

© OECD

Reproduction of this summary is allowed provided the OECD copyright and the title of the original publication are mentioned.

Multilingual summaries are translated excerpts of OECD publications originally published in English and in French.

They are available free of charge on the OECD Online Bookshop www.oecd.org/bookshop

For more information, contact the OECD Rights and Translation unit,

Public Affairs and Communications Directorate at: rights@oecd.org or by fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Visit our website www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2014), *International Migration Outlook 2014*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/migr_outlook-2014-en